

[Hanne Engberg]

Den første grund er, at det er en tilsløret EF-lov, vi her skal tage stilling til. Lovforslaget fremtræder som et rent dansk forslag, men forslaget om økonomisk boykot af Iran udspringer direkte af EF-landenes udenrigsministermøde den 22. april, som det da også fremgår af bemærkningerne til forslaget. Danmark har ikke ved at indgå i EF overdraget sin udenrigspolitik til EF, men det gør vi ved at bekræfte dette lovforslag.

Men den anden grund til at gå imod forslaget er vigtigere. Det kunne jo være, at EF havde fundet på noget viist og klogt for at fremme afspænding og fred og forståelse mellem rige og fattige nationer i verden. Men det stik modsatte er efter vor opfattelse tilfældet.

Vi ved, at forslaget er blevet til på opfordring fra USA, der indførte lignende sanktioner den 7. april. Også dette kunne være acceptabelt, hvis USA havde fundet på noget viist og klogt for at befri gidslerne i Teheran og lette afspændingen i den del af verden. Men det er ikke tilfældet. USA opfordrede til handelsmæssig boykot af Iran for at tvinge Iran til at udlevere gidslerne og for at hindre militær indgriben i Iran. Tre dage efter, at USA havde fået EF til at gå med til dette forslag, iværksætter USA en militær intervention i Iran, der kunne have været starten på en tredje verdenskrig, hvis ikke interventionen var mislykkedes på den måde, den gjorde, og hvis ikke Iran havde forholdt sig så tilbageholdende over for denne intervention, som tilfældet var.

SF accepterer ikke gidseltagningen i Iran. Dette skal der ikke være tvivl om. Hvis sådanne voldshandlinger skal accepteres, kan det internationale samkvem ikke fungere; det er vi enige i. Men Irans desperation er forståelig, og ved at reagere uden forståelse for Irans situation og Irans velbegrundede følelser af negativ art over for USA afskærer den øvrige del af verden sig fra at løse gidselaffæren og nedtrappe den dødsensfarlige situation i Mellemøsten. Konflikten og spændingerne dér kan kun løses gennem forhandlinger mellem de interesserede lande i området og ved forsøg på formidling fra lande, der ikke på forhånd tager stilling for den ene eller den anden stormagt. Den østrigske socialdemokratiske regeringschef, Bruno Kreisky, har netop foreslået et sådant initiativ fra de alliancefri landes side, og et sådant kan vi

støtte, ligesom vi støtter FN's fortsatte initiativer for at løse konflikten.

SF er ikke USA-hader. Vi forstår USA's bekymring for gidslernes skæbne, men vi mener ikke, at denne forståelse skal udmøntes i uforbeholden støtte til alt, hvad USA finder på, blot for at vise, at vi er gode venner eller alliancepartnere. Danmarks tilslutning til EF og NATO gør åbenbart, at vi ikke kan kritisere USA overhovedet eller foreslå andre løsninger offentligt.

Det foreliggende forslag til løsning vil ikke hjælpe på frigivelsen af gidslerne, højst måske en amerikansk præsidents muligheder for genvalg, og vil under alle omstændigheder fremme blokpolitik vendt mod de fattige lande. Iran vil reagere endnu stærkere nationalt og religiøst mod lande, der uden forståelse for konfliktens baggrund blander sig i deres forhold, og EF – deriblandt Danmark – vil med dette forslag være blandt de lande.

**Stinus (RV):**

Det radikale venstre giver tilslutning til regeringens forslag om sanktioner mod Iran. Vi finder det rigtigt, at Danmark og andre vesteuropæiske lande støtter USA og de principper, der er udtrykt i Wienerkonventionerne om diplomatiske og konsulære forbindelser og konventionen af 14. december 1973 om forebyggelse af og straf for forbrydelser mod internationalt beskyttede personer.

Efter det radikale venstres opfattelse har de vesteuropæiske lande, inklusive Danmark, tøvet meget længe med at tage skridt til at yde en sådan støtte. Ganske vist er der på tidligere tidspunkter i ord givet udtryk for støtte til USA og beklagelse af gidseltagningen, men ret meget mere er det ikke blevet til. Det er forståeligt, at denne vage og valne holdning har fremkaldt skuffelse i USA, en skuffelse, som givetvis var en af grundene – måske endda hovedgrunden – til det i mange henseender desperate forsøg på at befri gidslerne.

Det radikale venstre er altså tilfreds med, at Danmark og andre vesteuropæiske lande nu er parate til at sætte handling bag de smukke ord om støtte.

Det er overordentlig beklageligt, at Sovjetunionen med sit veto i sikkerhedsrådet forhindrede vedtagelse af en FN-sanktionsresolution. Vi finder det rigtigt, at det er ind-